

Israels krig mot journalister

När du begår ett brott vill du inte bli fångad på kamera. I Gaza har journalister varit de sista levande vittnena till ett folkmord — människor fångade under de mest fruktansvärda omständigheterna, tvingade att dokumentera slakten av sitt eget folk, sina vänner och sina familjer.

De hade inte lyxen att dra sig tillbaka. Gatorna de filmade var deras egna gator. Begravningarna de fotograferade var för deras grannar, deras vänner, deras släktingar. De åt från samma krympande matförråd, drack samma förorenade vatten och sov i samma improviserade skyddsrum.

Varje sändning, varje fotografi, varje inlägg på sociala medier de delade var en handling av trots mot maskineriet för utplåning. Och en efter en jagades de ner och dödades.

Detta är inte krigets dimma. Det är den beräknade förstörelsen av dem som vågar avslöja den.

Statistiska bevis

Konflikten i Gaza sedan den 7 oktober 2023 har resulterat i den högsta dödligheten för journalister i registrerad historia: **130,81 journalister dödade per år**. I andra krig överstiger siffran sällan ensiffriga tal.

Standardavvikelsen för antalet dödsfall bland journalister per år i globala konflikter är så liten att Gazas siffra ger ett **z-värde på 96,82** — långt över 3σ -tröskeln som används i vetenskaplig analys för att förkasta nollhypotesen. På vanlig svenska: det finns ingen statistisk chans att detta är slumpmässigt. Detta är en anomali, och i samband med Gazas totala förbud mot utländsk press pekar det direkt på avsiktlig målinriktning.

Krig	Varaktighet (År)	Dödade journalister	Dödade journalister/ År
Kinesiska inbördeskriget	4,34	2	0,46
Koreakriget	3,09	5	1,62
Vietnamkriget	19,50	63	3,23
Algeriska kriget	7,68	4	0,52
Libanesiska inbördeskriget	15,59	16	1,03
Sovjet-afghanska kriget	9,17	7	0,76
Första Gulfkriget	0,58	3	5,17
Jugoslaviska krigen	10,38	14	1,35

Krig	Varaktighet (År)	Dödade journalister	Dödade journalister/ År
Första Tjetjenienkriget	1,73	6	3,47
Andra Tjetjenienkriget	9,70	6	0,62
Irakkriget	8,84	31	3,51
Kriget i Afghanistan	19,75	23	1,16
Andra Kongokriget	4,96	4	0,81
Darfurkonflikten	22,17*	10	0,45
Syriska inbördeskriget	14,49*	35	2,42
Libyska inbördeskriget (2011)	0,69	2	2,90
Jemenitiska inbördeskriget	10,52*	12	1,14
Gazakonflikten	1,85	242	130,81

*Pågående konflikter per den 11 augusti 2025.

Rättsliga implikationer

Internationell humanitär rätt är entydig. **Artikel 79** i tilläggsprotokoll I (1977) skyddar uttryckligen journalister som civila, såvida de inte direkt deltar i stridigheter. **Artikel 27 i Genèvekonventionen IV** kräver human behandling av alla civila. **Artikel 51 i tilläggsprotokoll I** förbjuder alla attacker mot civila. **Artikel 8(2)(b)(i) i Romstadgan för ICC** definierar avsiktligt riktade attacker mot civila som ett krigsbrott.

Sedvanerättslig internationell humanitär rätt **Regel 34** förbjuder attacker mot journalister helt och hållet. Dessa skydd förstärks av **Artikel 19 i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna** och **Artikel 19 i ICCPR**, som garanterar rätten att söka, ta emot och dela information.

I Gaza rivs dessa lagar i bitar. Statens förbud mot utländsk press, kombinerat med det riktade dödandet av nästan varje framträdande lokal reporter, är ingen slump — det är en strategi för förtryck.

Fallstudier

Dessa namn är mer än poster i en lista över offer. De är liv som avbrutits mitt i en mening — människor som bar kameror istället för gevär, mikrofoner istället för ammunition. Var och en bar den omöjliga dubbla bördan att överleva ett folkmord medan de dokumenterade det för världen. De arbetade inte från säkerheten i avlägsna kontor; deras kontor var gatorna under bombardemang, sjukhuskorridorerna fyllda med skadade, ruinerna av hem som förvandlats till gravar. För att förstå omfattningen och avsikten med Israels krig mot journalister måste vi börja med berättelserna om dem som tystades — inte som statistik, utan som människor.

Hossam Shabat

Hossam Shabat var 23 år gammal, en palestinsk korrespondent i norra Gaza för Al Jazeera Mubasher och bidragsgivare till USA-baserade Drop Site News. Född i Beit Hanoun växte han upp under belägring, men bar ändå på vanliga drömmar — att ta examen, arbeta, en dag leva utan checkpoints och utgångsförbud.

Dessa drömmar förändrades efter den 7 oktober 2023. Under 18 månader dokumenterade Hossam krigets fasor i norra Gaza, minut för minut. Han rapporterade om flyganfall, massfördrivning, svält och förstörelsen av hans familjs restaurang. Han förlorade mer än trettio släktingar, men slutade aldrig arbeta. Han sov ofta i skolor, på trottoarer eller i tält. Han uthärdade hunger i månader. Han fick regelbundet dödshot.

Den 24 mars 2025, bara några dagar efter att Israel avslutat en kort vapenvila, intervjuade Hossam en invånare innan han begav sig till det indonesiska sjukhuset i Beit Lahia för en direktsändning. Han bar sin tydligt markerade pressväst. Hans bil, parkerad i närheten, var redo för resan.

En israelisk drönaroperatör — nästan säkert kapabel att identifiera honom — avfyrade en enda missil. Den träffade bredvid hans bil och dödade honom omedelbart. Kollegan och journalisten Ahmed al-Bursh, bara 50 meter bort, var på väg att ansluta till honom. Attacken var inte slumpmässigt artilleri; det var ett avsiktligt mord från en svävande, observerande maskin.

Hans sista ord, förberedda för händelse av hans död, löd:

„Om du läser detta betyder det att jag har blivit dödad — troligen målinriktad — av de israeliska ockupationsstyrkorna. När allt detta började var jag bara 21 år gammal — en universitetsstudent med drömmar som alla andra. De senaste 18 månaderna har jag ägnat varje ögonblick av mitt liv åt mitt folk. Jag dokumenterade fasorna i norra Gaza minut för minut, fast besluten att visa världen sanningen de försökte begrava. Jag sov på trottoarer, i skolor, i tält — var som helst. Varje dag var en kamp för överlevnad. Jag uthärdade hunger i månader, men lämnade aldrig mitt folks sida.

Vid Gud, jag uppfyllde min plikt som journalist. Jag riskerade allt för att rapportera sanningen, och nu är jag äntligen i vila — något jag inte har känt de senaste 18 månaderna. Jag gjorde allt detta för att jag tror på den palestinska saken. Jag tror att detta land är vårt, och det har varit den högsta äran i mitt liv att dö för att försvara det och tjäna dess folk.

Jag ber er nu: sluta inte tala om Gaza. Låt inte världen vända bort blicken. Fortsätt kämpa, fortsätt berätta våra historier — tills Palestina är fritt.

— För sista gången, Hossam Shabat, från norra Gaza.”

Fatima Hassouna

Fatima Hassouna var 25 år gammal, född i Gaza City och en av de få kvarvarande kvinnliga fotojournalisterna som arbetade i enklaven. Utexaminerad i multimedia från University College of Applied Sciences hade hon ett skarpt öga för att fånga motståndskraft mitt i förödelsen.

Hennes fotografier var inte bara bilder — de var fragment av livet under belägring. Barn som jagade varandra på bombade gator. Kvinnor som knådade bröd i skalet av ett förstört kök. En far som höll sin sons lilla kropp insvept i en vit svepning. Hennes arbete publicerades i internationella medier och i dokumentären från 2025 *Sätt din själ på din hand och gå*, utvald för Cannes.

Hon var förlovad och skämtade ibland med vänner om vilken typ av bröllopsklänning hon kanske skulle bära, även när hon bar sin kamera till farliga zoner. I april 2025 berättade hon för dokumentärens regissör att hon skulle delta i visningen i Cannes — men hon skulle återvända till Gaza, för "mitt folk behöver mig här."

Den 16 april 2025 träffade israeliska missiler hennes familjs lägenhet på andra våningen i en femvåningsbyggnad i norra Gaza. Fatima, sex familjemedlemmar och hennes gravida syster dödades omedelbart. Forensic Architecture drog slutsatsen att attacken inte var en sidoskada utan en direkt träff på hennes lägenhet. Hon hade en gång skrivit: "Om jag dör vill jag ha en högljudd död." Det fick hon. Världen behöver bara lyssna.

Anas al-Sharif

Anas al-Sharif var 28 år gammal, en av Al Jazeeraas mest kända korrespondenter i in Gaza. Från flyktinglägret Jabaliya hade han levt hela sitt liv under blockad. I december 2023 dödades hans far i ett israeliskt flyganfall. Vänner uppmanade honom att evakuera norra Gaza. Han vägrade. "Om jag lämnar," sade han, "vem ska då berätta historien?"

Anas rapportering nådde hundratusentals via X och Telegram. Han filmade omedelbart efter bombningarna, hans röst stadig även när explosioner ekade. Han rapporterade från svältande stadsdelar, provisoriska sjukhus och begravningsståg. Han hade blivit en symbol för Gazas trots — och ett tydligt mål.

Den 10 augusti 2025 befann han sig och fem andra journalister i ett tält nära al-Shifa-sjukhuset, en känd plats för pressen. En israelisk missil träffade direkt och dödade alla sex.

Hans sista meddelande, förberett i april 2025, publicerades postumt:

„Detta är mitt testamente och mitt sista meddelande. Om dessa ord når dig, vet att Israel har lyckats döda mig och tysta min röst. Först och främst, frid vare med dig och Allahs nåd och välsignelser.

Allah vet att jag gav all min ansträngning och all min styrka för att vara ett stöd och en röst för mitt folk, ända sedan jag öppnade ögonen för livet i gränserna och gatorna i flyktinglägret Jabaliya. Mitt hopp var att Allah skulle förlänga mitt liv så att jag kunde återvända med min familj och älskade till vår ursprungliga stad, det ockuperade Asqalan (Al-Majdal). Men Allahs vilja kom

först, och Hans dekret är slutgiltigt. Jag har levt genom smärta i alla dess detaljer, smakat lidande och förlust många gånger, men jag tvekade aldrig en enda gång att förmedla sanningen som den är, utan förvrängning eller förfalskning — så att Allah må vittna mot dem som teg, dem som accepterade vårt mord, dem som kvävde vår andedräkt, och dem vars hjärtan inte rördes av de spridda resterna av våra barn och kvinnor, utan att göra något för att stoppa massakern som vårt folk har utsatts för i över ett och ett halvt år.

Jag anförtror er Palestina — juvelen i den muslimska världens krona, hjärtslagen för varje fri människa i denna värld. Jag anförtror er dess folk, dess orättvist behandlade och oskyldiga barn som aldrig fick tid att drömma eller leva i säkerhet och fred. Deras rena kroppar krossades under tusentals ton israeliska bomber och missiler, slets sönder och spreds över väggarna.

Jag uppmanar er att inte låta kedjor tysta er, inte heller låta gränser begränsa er. Var broar till befrielsen av landet och dess folk, tills värdighetens och frihetens sol går upp över vårt stulna hemland. Jag anförtror er att ta hand om min familj... min älskade dotter Sham... min käre son Salah... min älskade mor... och min livslånga följeslagare, min älskade fru, Umm Salah (Bayan). Stå vid deras sida, stöd dem.

Om jag dör, dör jag orubblig i mina principer. Jag vittnar inför Allah att jag är nöjd med Hans dekret, säker på att möta Honom, och övertygad om att det som finns hos Allah är bättre och evigt. O Allah, acceptera mig bland martyrerna... Glöm inte Gaza... Och glöm inte mig i era uppriktiga böner om förlåtelse och acceptans.

— Anas Jamal al-Sharif, 6 april 2025.”

Slutsats

Dessa var inte slumpmässiga dödsfall. De var människor — söner, döttrar, föräldrar, vänner — som arbetade under belägring, under bombardemang, under svält, för att visa världen ett folkmord i realtid. De åt samma knappa mat som sina grannar, sörjde samma döda och gick på samma gator fyllda med bråte. Och de höll sina kameror rullande tills det ögonblick de blev föremål för någon annans film.

När en stat dödar journalister i denna skala tystar den inte individer — den mördar sanningen. Dödsfallen av Hossam Shabat, Fatima Hassouna, Anas al-Sharif och hundratals andra är avsiktliga handlingar i en samordnad kampanj för att radera dokumentationen av vad som händer i Gaza.

Historien kommer att minnas dem. Den enda frågan är om världen kommer att hedra dem genom att söka rättvisa, eller överge dem till den tystnad deras mördare försökte påtvinga.